

ΑΠ 454/1993 (σε Συμβούλιο)

Έκδοση στην Ιταλία αναγνωρισμένου από την Ελλάδα πολιτικού πρόσφυγα – Ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα από τις ελληνικές αρχές – Ακύρωση της καταδικαστικής απόφασης του Ιταλικού Δικαστηρίου βάσει της οποίας η Ιταλία αιτήθηκε την έκδοση του πρόσφυγα με την άσκηση του ένδικου μέσου της επανάληψης της διαδικασίας – Ανάκληση της ανακλητικής του καθεστώτος του πρόσφυγα απόφασης από τις ελληνικές αρχές – Αποζημίωση από τις ιταλικές αρχές ως αδικώς καταδικασθείς.

Εφαρμοστέο δίκαιο :

Άρθρα 2 παρ. 1, 12 και 22 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Έκδοσης

N. 4165/1961 «Περί κυρώσεως της υπό της Ελλάδος υπογραφείσης εν Παρισίοις την 13^{ην} Δεκεμβρίου 1957 Ευρωπαϊκής Σύμβασης Εκδόσεως» (ΦΕΚ 75, τ. Α΄).

Άρθρα 1 Α 2 και 1 ΣΤ, παρ. β΄ της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 περί του «Καθεστώτος των Προσφύγων»

N.Δ. 3989/1959 (ΦΕΚ 201, τ. Α΄)

Άρθρο 28 παρ. 1 Συντάγματος 1975/1986

Άρθρα 436, 450 παρ. 1 εδ. α΄ ΚΠΔ

Πραγματικά Περιστατικά : Στις 22.10.1992 η Ιταλική Πρεσβεία στην Αθήνα με ρηματική διακοίνωση ζήτησε από την Ελλάδα την έκδοση του D.R., πολίτη Τουρκίας, γεννηθέντος στην Τουρκία στις 1.1.1959 και διωκόμενου με ένταλμα σύλληψης του Δικαστηρίου του Μιλάνου προκειμένου να εκτίσει ποινή φυλάκισης επτά ετών, η οποία του επιβλήθηκε για παράβαση του νόμου περί ναρκωτικών. Προς υποστήριξη της αίτησης αυτής συνυποβλήθηκαν η καταδικαστική απόφαση του Δικαστηρίου του Μιλάνου, όπου ο εκζητούμενος φέρεται επονομαζόμενος Ζ. και κάτοικος Ιταλίας, το ένταλμα σύλληψης του Εισαγγελέα του Μιλάνου περί σύλληψης και φυλάκισής του προς έκτιση της προαναφερόμενης ποινής και η έκθεση εγκληματικών γεγονότων στην οποία περιγράφονται λεπτομερώς οι περιστάσεις και οι συνθήκες υπό τις οποίες διαπράχθηκαν οι αξιόποινες πράξεις για τις οποίες καταδικάστηκε και αντίγραφο των ποινικών διατάξεων που προβλέπουν τις ως άνω πράξεις για τις οποίες καταδικάστηκε και δη της συμμετοχής σε οργάνωση συμμορίας με σκοπό το λαθρεμπόριο ναρκωτικών και για πώληση και αποστολή από την Τουρκία στην Ιταλία ναρκωτικών ουσιών, τύπου ηρωίνης κατά το χρονικό διάστημα από Οκτώβριο – Νοέμβριο του 1986 έως Μάιο του 1988 και για πώληση και αποστολή – εισαγωγή στην Ιταλία ναρκωτικών ουσιών. Από την απόφαση του ιταλικού δικαστηρίου προκύπτει ότι ο εκζητούμενος δικάστηκε ερήμην και δεν είχε παρουσιαστεί ενώπιον των ιταλικών αρχών ούτε κατά το στάδιο της προδικασίας. Η ενοχή και καταδίκη του στηρίχθηκαν κυρίως στα τηλεφωνήματα που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ των μελών της συμμορίας και του εκζητούμενου που φέρεται ότι δρούσε εγκληματικώς κυρίως στην Τουρκία. Τα κρίσιμα αυτά τα τηλεφωνήματα πραγματοποιήθηκαν στις 4.6.1987, 28.11.1987, 7.12.1987, 11.12.1987, 9.1.1988 και 15.11.1988. Ο εκζητούμενος συνελήφθη στην Αθήνα στις 16.9.1992 με εντολή προσωρινής σύλληψης του Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών. Στην από 17.9.1992 έκθεση βεβαιώσεως που συντάχθηκε ενώπιον του Εισαγγελέως Εφετών Αθηνών και της Γραμματέως δήλωσε ότι γνωρίζει την ελληνική γλώσσα και δεν επιθυμεί να εκδοθεί στην Ιταλία και δεν αμφισβήτησε τα στοιχεία της ταυτότητάς του. Ενώπιον του Συμβουλίου Εφετών ο εκζητούμενος αμφισβήτησε ότι είναι το ίδιο πρόσωπο με εκείνο που εκζητείται από τις ιταλικές αρχές και προς απόδειξη του ισχυρισμού του αυτού υπέβαλε δημόσια έγγραφα των ελληνικών αρχών από τα οποία προκύπτουν ότι εισήλθε στην Ελλάδα στις 25.8.1987 παρουσιάστηκε στην Αστυνομική Διεύθυνση Σάμου όπου και υπέβαλε αίτηση ασύλου δηλώνοντας ότι εισήλθε στην Ελλάδα στις 24.8.1987 προερχόμενος από την Τουρκία. Με το από 4.2.1993 έγγραφό του ο Διευθυντής της Κρατικής Ασφάλειας του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης βεβαιώνει ότι δεν προκύπτει έξοδος του από την Ελλάδα από την 25.8.1987. Στον εκζητούμενο χορηγήθηκε πολιτικό άσυλο με την από

22.3.1988 απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης η οποία ανακλήθηκε με την από 28.9.1992 απόφαση του Γενικού Γραμματέως του ιδίου Υπουργείου «σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. ΣΤ εδ. β΄ της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 επειδή διέπραξε σοβαρό αδίκημα του κοινού ποινικού δικαίου ευρισκόμενος εκτός της χώρας εισδοχής του», ακριβώς ενόψει της εκζητήσεώς του. Από άλλη βεβαίωση του Διοικητού του Αστυνομικού Τμήματος Ασφάλειας Αγίου Δημητρίου Αθηνών, προκύπτει ότι ο εκζητούμενος εμφανιζόταν την 1^η και την 16^η ημέρα κάθε μήνα από 16.12.1988 έως 16.10.1989 σε εκτέλεση ειδικών όρων που διέταξε ο 7^{ος} ανακριτής Αθηνών. Εξάλλου, με την υπ΄ αριθμ. 3090/1992 το Τριμελές Εφετείο Αθηνών κήρυξε αθώο τον εκζητούμενο για το αδίκημα της κατοχής ναρκωτικής ουσίας, που φέρεται ότι τελέστηκε στην Αθήνα στις 19.10.1988. Στα πλαίσια της προδικασίας της ποινικής δίωξης που ασκήθηκε σε βάρος του από τις ελληνικές αρχές ελήφθησαν δακτυλικά αποτυπώματα του εκζητουμένου, αλλά δεν υπάρχουν παρόμοια από τις ιταλικές αρχές προς αντιπαραβολή. Το Συμβούλιο Εφετών εκτιμώντας στο σύνολό τους τούς ισχυρισμούς του εκζητούμενου και τα έγγραφα που υπέβαλε στα πλαίσια της ακροαματικής διαδικασίας έκρινε ότι από το γεγονός της εισόδου του στην Ελλάδα κατά την 24.8.1987 (που εμπίπτει στην κρίσιμη περίοδο της εγκληματικής δράσης του κατά την από 30.5.1990 καταδικαστική απόφαση του Δικαστηρίου του Μιλάνου), την παροχή σ' αυτόν πολιτικού ασύλου, την εμφάνισή του κατά την 1^η και 16^η κάθε μήνα κατά το από 16.12.1988 και εφεξής διάστημα στην αρμόδια ημεδαπή αστυνομική αρχή και την αθώωσή του για την πράξη της κατοχής της ναρκωτικής ουσίας που εφέρετο ότι τελέστηκε στην Αθήνα στις 19.10.1988, που εξετάζονται παραδεκτώς μόνο σε σχέση με την ταυτότητα του D.R. με το πρόσωπο του εκζητουμένου από την Ιταλία, και ενόψει του γεγονότος ότι τα κρίσιμα τηλεφωνήματα που προαναφέρθηκαν ως γενόμενα μεταξύ του εκζητουμένου και των μελών της συμμορίας που δρούσε στην Ιταλία ανάγονται στις 4.6.1987, 28.11.1987, 7.12.1987, 11.12.1987, 9.1.1988 και 15.11.1988 και κανένα από αυτά δεν συμπίπτει με την 1^η και 16^η του μηνός (από Δεκεμβρίου 1987) και της ευχέρειάς του να πραγματοποιεί αυτά και δι' αντιπροσώπου του από την Τουρκία, που ενεργούσε με το δικό του όνομα και το ψευδώνυμο Ζ. ή και από την Ελλάδα ο ίδιος, αφήνοντας την εντύπωση ότι βρίσκεται στην Τουρκία, δεν αναιρείται και δεν αποδυναμώνεται η σχηματισθείσα ως άνω κρίση περί της ταυτότητας του D.R. με το πρόσωπο του εκζητουμένου. Αναφερόμενο ειδικότερα στον ισχυρισμό του εκζητούμενου ότι οι ιταλικές αρχές δεν έχουν δακτυλικά αποτυπώματά του το δικαστήριο έκρινε ότι αφού δεν είχε παρουσιαστεί κατά το στάδιο της προδικασίας ενώπιον της ιταλικής δικαιοσύνης προφανώς λείπουν τα δακτυλικά αποτυπώματα και οι φωτογραφίες του. Περαιτέρω το Συμβούλιο Εφετών κρίνοντας ότι συντρέχουν οι ουσιαστικές και τυπικές προϋποθέσεις της έκδοσης γνωμοδότησε υπέρ της έκδοσης του D.R. στην Ιταλία. Ο εκζητούμενος άσκησε έφεση ενώπιον του Αρείου Πάγου εμμένοντας στον ισχυρισμό του ότι δεν είναι το πρόσωπο την έκδοση του οποίου ζητούν οι ιταλικές αρχές και προβάλλοντας ότι όφειλε το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο να ερευνήσει τη βασιμότητα της κατηγορίας που του απήγγειλαν οι ιταλικές αρχές και να αιτιολογήσει τη βασιμότητα της καταδίκης του.

Νόμω Βάσιμο: Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Έκδοσης δεν επιτρέπει στο κράτος που εξετάζει το αίτημα έκδοσης να ερευνήσει τη βασιμότητα της κατηγορίας και της ενοχής στις οποίες στηρίζεται το σχετικό αίτημα.

Σκεπτικό : Λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις των άρθρων 436 ΚΠΔ, 2 παρ. 1 και 12 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Έκδοσης το Δικαστήριο απέρριψε τον ισχυρισμό του εκζητούμενου ότι όφειλε το Συμβούλιο Εφετών να ερευνήσει τη βασιμότητα της κατηγορίας και να αιτιολογήσει την ουσιαστική βασιμότητα της κατηγορίας και καταδίκης του από την ιταλική δικαιοσύνη. Περαιτέρω ο Άρειος Πάγος λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με το άρθρο 450 παρ. 1, εδ. α΄ ΚΠΔ, που εφαρμόζεται σύμφωνα με το άρθρο 22 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Εκδόσεως, το Συμβούλιο Εφετών, μετά την εξέταση εκείνου που έχει συλληφθεί, εάν εμφανίστηκε και μετά τις αγορεύσεις του Ει-

σαγγελέα και εκείνου για τον οποίο ζητείται η έκδοση ή του συνηγόρου του γνωμοδοτεί αιτιολογημένα για την αίτηση εκδόσεως και αποφαινεται προεχόντως για το αν εκείνος που έχει συλληφθεί είναι το ίδιο πρόσωπο με εκείνον για τον οποίο ζητείται η έκδοση εξέτασε το σχετικό ισχυρισμό του εκζητούμενου και επικύρωσε την απόφαση του Συμβουλίου Εφετών κρίνοντας ότι σωστά εκτίμησε τις σχετικές αποδείξεις.

Ο Άρειος Πάγος επικύρωσε την απόφαση του Συμβουλίου Εφετών το οποίο είχε γνωμοδοτήσει υπέρ της έκδοσης του κυρίου D.R. στην Ιταλία.

Σημείωση : Ο κύριος D.R. παραδόθηκε στην Ιταλία προκειμένου να εκτίσει την ποινή φυλάκισης των επτά ετών στην οποία είχε καταδικαστεί από το Δικαστήριο του Μιλάνου. Αφού έφτασε στην Ιταλία άσκησε αίτηση επανάληψης της διαδικασίας η οποία κατ' αρχήν έγινε δεκτή και ορίστηκε δικάσιμος για τη συζήτησή της στις 13.4.1994. Με την από 16.2.1994 προσωρινή απόφασή του το Δικαστήριο του Μιλάνου διέταξε να απολυθεί ο εκζητούμενος από τις φυλακές, να παραμείνει, σε άλλο χώρο και να παρουσιάζεται στο αστυνομικό τμήμα του τόπου διαμονής του την 1^η και 15^η ημέρα κάθε μήνα. Στις 13.4.1994 το Εφετείο του Μιλάνου εκδίκασε την αίτηση επανάληψης της διαδικασίας και αφού εξέτασε τα έγγραφα από τα οποία προέκυπτε ότι ο εκζητούμενος βρισκόταν στην Ελλάδα κατά τις κρίσιμες ημερομηνίες στις οποίες στηρίχτηκε η κατηγορία και τους μάρτυρες που μετέβησαν από την Ελλάδα στην Ιταλία για να καταθέσουν ότι δεν είχε ποτέ μεταβεί στην Ιταλία από την είσοδό του στην Ελλάδα αποφάσισε να ανακαλέσει την προηγούμενη καταδικαστική απόφαση, συνεκτιμώντας το γεγονός ότι μ' αυτήν δικάστηκε ερήμην. Η απόφαση αυτή κατέστη οριστική στις 1.6.1994. Μετά την κοινοποίησή της στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης ο Υπουργός ανακάλεσε την ανακλητική του χορηγηθέντος ασύλου απόφασή του «ως μηδέποτε εκδοθείσα διότι από την υπ' αριθμ. 65 Νο. 2010/13.4.1994 απόφαση του Εφετείου Μιλάνου Ιταλίας προέκυψε ότι δεν συνέτρεχε ο λόγος ένεκα του οποίου αυτή εξεδόθη». Ο εκζητούμενος επέστρεψε στην Ελλάδα και ανέκτησε το καθεστώς του πρόσφυγα της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 για το «καθεστώς των προσφύγων»